

AK PARTİ' NİN KAZANMASININ NEDENİ: MEMNUNİYET ve İSTİKRAR

A&G ARAŞTIRMA ŞİRKETİ
Adil GÜR - Başkan

30 Mart 2014 Yerel Seçimleri'nin kazananı AK Parti, kaybeden ise cemaat oldu. Yerel seçimlerde pek çok kişinin beklediği gibi bir sürpriz çıkmadı. Sürpriz çıkmayacağını uzunca bir süredir yaptığımız araştırmalarda görmüş ve zaman zaman da kamuoyu ile paylaşmıştık. Kazanan AK Parti oldu. Çünkü bu seçimlerde %40'ların altına düşeceği sıkça dillendirilmiş, cemaat tabanının desteğiyle muhalefetin büyük başarı sağlayacağı söylenmişti. Hatta muhalefet partileri seçim kampanyalarında kazanmak için proje üretmek, söylem geliştirmekten daha çok Gülen Cemaati ile Hükümet kavgasında iktidar partisinin kaybedeceğini öngörmüş ve neredeyse tüm seçim stratejisini bunun üzerine kurmuştu. Bu nedenle muhalefet, bu seçimleri yerel seçimden daha çok bir genel seçim, hatta bir referandum havasında götürdü.

Hâlbuki yerel seçimlerde kutuplaşmaya rağmen ülkenin genel ekonomik konjonktürünün, istikrar vurgusunun, başarılı yerel adayların hatta kampanyalarda ve mitinglerde yerel temaların etkisinin farkına varamadılar. Gezi süreci ve 17 Aralık etkisine rağmen seçmen davranışında büyük değişiklikler olmamasının 3 temel nedeni var:

1. Kutuplaşma nedeniyle oy verenler: 17 Aralık'tan itibaren kutuplaşan muhalefet seçmeni çıkan her şeyi doğru kabul ettiği gibi iktidar yanlısı seçmenler ise hiç sorgulamadan, her şeyi komplo olarak değerlendirdi. Yani seçmen tamamıyla aidiyet duygusuyla hareket etti. Partisinin tavrı doğrultusunda konum belirledi, dolayısıyla siyasi tercihini değiştirmede.

2. Ekonomiden ve gündelik yaşamdan memnuniyet: Dünyanın her tarafında olduğu gibi ülkemizde de genel seçmen davranışını belirleyen ana tema ekonomi ve çıkar ilişkisidir. İşler yolunda giderken seçmen oy verme davranışını kolay kolay değiştirmez. Bu, her zaman böyle olmuştur. Elbette ki ülkemizde etnik, mezhepsel veya ideolojik nedenlerle oy veren seçmenler vardır. Ancak bunların toplamının her 100 seçmenden 35-40'ından daha fazlasını oluşturmadığını araştırmalarda görüyoruz. Seçmenin büyük çoğunluğu cebine bakarak karar veriyor. Böyle olmasaydı 2009'da Snayın Başbakan'ın Davos'taki "One minute" çıkışına rağmen AK Parti oyları %38,4'e düşmezdi. Çünkü "teğet geçti geçmedi" tartışmalarına rağmen 2009 Mart ayında Türkiye ekonomisi hızla küçülmüş, işsizlik oranları rekor seviyelere yükselmişti. Özetle, yaşadığımız seçim sürecinde döviz ve faizdeki yükselişlere rağmen ekonomide ciddi kırılmalar olmamış, vatandaş hayatından şikâyet eder hale gelmemiştir. Sağlık, ulaştırma, eğitim gibi alanlarda hükümet icraatlarından memnuniyet hâlâ devam etmektedir ve bu memnuniyet oya tahvil olmuştur.

3. Başarılı yerel yönetimler ve adaylar: Bilindiği gibi AK Parti 1994 yılında Refah Partisi ile başlayan başarılı yerel yönetimler geleneğinin temsilcileri tarafından kurulmuş ve belediyecilikte vatandaş memnuniyetini ön planda tutan politikalar izlemiştir. Bu nedenle seçim sonuçlarına bakıldığında AK Partili belediyelerin olduğu yerlerde AK Parti oyları düşmemiş hatta bazı yerlerde aksine artmıştır.

Ak Parti'nin kazanma nedenleri arasında pek çok etken sayılabilir. Ama ben başarının altında yatan 3 ana etkenin bunlar olduğunu düşünüyorum. CHP laik, demokrat ve Atatürkçü olduğu için iktidar olamıyor veya AK Parti de dindar olduğu için iktidar oluyor değil. Yerel seçimler ideolojik saflaşmalardan çok iktidarın ve yerel yönetimlerin çalışmalarına göre şekilleniyor. AK Parti'ye oy verenlerin yüzde 80'i hayatından ve AK Parti'nin icraatlarından memnun olduğu için oy veriyor. 'Cemaate karşı Başbakan'a sahip çıkmak için oy verdim' diyenlerin oranı sadece yüzde 14. Bugün Türkiye'de halkın yüzde 80'inin borcu var. Ne borcu var? Ev borcu, araba borcu, kredi borcu, kredi kartı borcu vs. Şimdi böylesi bir ortamda seçmen huzursuz olmak istemez. Eğer muhalefet partileri burada ekonomideki temel dengelerin bozulmayaacağı mesajını verseydi seçmeni rahatlatabilirdi. İktidarla sürekli kavga etmek yerine, seçmene iktidarın ve onun belediyelerinin yaptığı işleri kendisinin nasıl daha iyi yapabileceğini anlatsaydı durum farklı olurdu.

MHP ve BDP yerel seçimlerde kısmen başarılı olmuşlardır. "Seçimlerin tek kaybedeni ana muhalefet partisidir." AK Parti'nin oylarının yüzde 40'ın altına düşeceği beklentisinde olanlar yanıldı. Bu nedenle en başarılı parti, AK Parti'dir. Seçimin ikinci kazananı MHP'dir. Yüzde 17.5-18 oy aldılar. Eğer tabanı İstanbul ve Ankara'da kendi partisine oy verseydi, bu oran yüzde 20'lerin üzerine çıkabilirdi. MHP, 2011'e göre oylarını yüzde 30 artırdıysa, bunun sebebi 17 Aralık değil, çözüm sürecidir.

Üçüncü kazanan ise oy oranında ciddi artış görülme bile belediye sayısını arttıran BDP'dir.

Toparlayacak olursak; seçmen "ekonomik olarak hayatımdan memnunum, istikrar devam etsin" dedi. AK Parti, her ne kadar seçim çalışmalarını genel seçim veya referandum havasında yürüttüyse de meydanlardaki söylemlerinde icraatlarını ve yapacaklarını anlattı. Söyleminin bir kısmında cemaat ve muhalefeti eleştirmek olsa da ağırlıklı olarak her ilde yapılacak projelerinden bahsetti. Yani kamuoyunda genel seçim havasında kampanya yürütüyor görünse de bunu şehirlerde yerelleştirmesini bildi. Muhalefet partileri ise bu seçimi sadece kutuplaşma üzerinden götürmeye çalıştı. 17 Aralık operasyonu üzerinden seçim kampanyası yaptı. Onun haricinde "kötüler" dedi ama kendisi geldiğinde ne yapacağını halka anlatmadı sorun burada.

Şimdi önümüzde 4 ay sonra Cumhurbaşkanlığı seçimi ve 2015'te yapılacak milletvekili genel seçimleri var. Dilerim ülkemiz daha fazla kutuplaşmaz, siyasetçiler kutuplaştırmak için çaba göstermez. Bir söz vardır: "Halkımız kavga seyretmeyi sever ancak kavga edenleri sevmez". Çünkü her kavga halkın cebinden bir şey götürüyor. 17 Aralık'tan bu yana faiz ve dövizdeki yükselişler ortada. Yaşananların seçmen davranışları üzerinde etkisi fazla olmasa da ekonomi üzerindeki etkisi aşikar. Hepimiz aynı gemide seyahat ediyoruz. Gemi su almaya başlarsa, hangi partiye mensup olursak olalım hepimiz birlikte zarar göreceğiz.

Kutuplaşmanın olmadığı, meydanlarda nefret değil, sevgi söyleminin hâkim olduğu seçim dönemleri yaşamamız dileğiyle....